

Høsthvetelinjer med brødkvalitet, Graminor

Magnifik er målestokksort i denne forsøksserien. Magnifik er den sorten vi kjenner med best overvintringsevne, så de andre sortene måles opp mot denne på vinterherdighet. Kuban og Praktik er de mest dyrkede sortene på markedet. Lizzie er en ny sort som har vinterherdighet opp mot Magnifik, og kan bli en viktig sort framover. Alomar er også en ny sort med høyt avlingspotensiale, god bakekvalitet og et høyt falltall. Vinterherdigheten ser ut til å være middels.

Bjørn Inge Rostad
Rådgiver

Svein Ivar Ånestad
Rådgiver

Dette er en stor forsøksserie fra Graminor med brødkvalitetsutprøving og utprøving av fôrhvetesorter som innebærer markedssorter, sorter og linjer i offisiell verdiprøving, samt kandidater til verdiprøvinga.

Etter sammendragsresultatene under, kommer omtale av lokalt felt fra Østfold og Vestfold.

Sammendrag

Tabell 1. Resultat sammendrag høstvetelinjer med brødkvalitet, Graminor, 2024

Sammendrag Østlandet					
Sorter	Avling		Vann %	Plantebestand	Strå lengde
	Kg/daa	- rel	v/høsting	Vår %	cm
Magnifik	566	= 100	18,6	89	77
Kuban	528	93	19,0	87	71
Praktik	506	98	18,8	86	67
Bernstein	558	99	20,5	83	83
Julius	590	104	19,1	87	77
Alomar	570	101	19,4	87	70
Lizzie	583	103	19,3	90	77
GNSW1801	602	106	18,4	85	75
LG Nida	545	96	20,3	83	73
Informer	632	112	19,7	84	82
SJ N1123	638	113	21,1	86	73
KWS Ahoi	565	100	17,1	84	66
KWS Universum	616	109	20,2	86	82
SJ M1090	596	105	19,5	88	77
GNSW1902	614	109	17,4	87	73
GNSW1905	641	113	20,6	89	82
GNSW2204	562	99	18,6	84	75
GNSW2215	554	98	19,8	84	74
SW17344	557	98	17,6	84	78
SG-S1508-19	598	106	18,6	84	63
DNKO221	607	107	18,4	87	75
KWS Jubileum	577	102	19,2	89	71
LGWD193831SA	536	95	19,5	85	76
LGWD1935872D	556	98	18,2	83	74
ST. Pallas	585	103	18,9	86	78

I dette sammendraget for forsøk på Østlandet, var feltene av variabel kvalitet grunnet sein etablering på høsten. Plantene var små om våren i mange felt, men avlingene ble overraskende gode likevel. Det er ikke de helt store avlingsutslagene blant markedssortene. Kuban ligger noe under de andre markedssortene, mens Julius og Lizzie ligger noe over i avling. Lizzie og Magnifik har høyest plantebestand om våren.

Lokale felt

Østfold

Feltvert: Thorbjørn Skottene, Halden.

Jordart: Sandig silt. Forgrøde: Høstvete. Gjødsling vår: 44 kg 22-3-10. Delgjødsling: 25 + 15 kg Opti-NS. Sådd: 12/9. Høstet: 5/8.

Tabell 2. Resultater 2024, høstvetelinjer med brødkvalitet, Graminor

Skottene, Halden, 2024						
Sorter	Avling		Vann %	Plantebestand	Legde	Strå lengde
	Kg/daa	- rel	v/høsting	Vår %	%	cm
Magnifik	680	= 100	17,0	96	26	95
Kuban	747	110	16,5	88	28	88
Praktik	730	107	16,7	79	15	78
Bernstein	727	107	16,8	76	11	99
Julius	658	97	17,0	73	14	85
Alomar	786	116	16,9	85	9	84
Lizzie	715	105	19,0	97	22	94
GNSW1801	798	117	16,7	88	10	95
LG Nida	718	106	17,0	76	50	87
Informer	796	117	17,0	72	3	96
SJ N1123	802	118	17,5	84	59	85
KWS Ahoi	769	113	16,8	74	24	79
KWS Universum	733	108	17,3	84	22	93
SJ M1090	718	106	17,6	81	45	85
GNSW1902	758	111	16,5	91	16	88
GNSW1905	739	109	17,5	83	56	96
GNSW2204	642	94	16,7	88	17	87
GNSW2215	692	102	16,6	86	29	83
SW17344	711	105	16,6	89	30	94
SG-S1508-19	757	111	16,6	75	0	78
DNKO221	694	102	17,2	75	70	90
KWS Jubileum	764	112	16,6	81	36	84
LGWD19-3831-SA	574	84	16,8	83	38	104
LGWD19-35872-D	765	113	16,7	93	21	95
ST. Pallas	765	113	16,8	81	9	90

Gode avlinger i feltet hos Skottene. Magnifik ligger under de andre markedssortene på avling, unntatt Julius. Alomar og Informer har gitt høyest avling av markedssortene. Magnifik og Lizzie har høyest plantebestand målt på våren. Det var en del legde i dette forsøket. Magnifik, Kuban og Lizzie har noe mer legde enn Alomar og Informer.

Vestfold

Feltvert: Per Martin Lea, Sandefjord.

Jordart: Siltig lettleire. Forgrøde: Høstraps. Gjødsling vår 16/4: 45 kg 18-3-15. Delgjødsling 8/5: 35 kg 27-0-0. Sådd: 7/9-23. Høstet: 5/8.

Tabell 3. Resultater 2024, høstvetelinjer med brødkvalitet, Graminor.

Lea, Sandefjord, 2024					
Sorter	Avling Kg/daa - rel		Vann % v/høst.	Legde %	Strå cm
Magnifik	688 = 100		22,9	0	89
Kuban	621	90	21,8	8	84
Praktik	682	99	23,1	0	76
Bernstein	709	103	23,9	2	101
Julius	645	94	23,7	1	89
Alomar	759	110	22,2	0	80
Lizzie	666	97	21,8	2	86
GNSW1801	768	112	23,6	0	94
LG Nida	744	108	24,3	1	85
Informer	772	112	23,2	2	95
SJ N1123	850	123	24,8	3	87
KWS Ahoi	778	113	21,5	23	78
KWS Universum	720	105	24,8	5	96
SJ M1090	760	110	25,2	9	90
GNSW1902	775	112	21,7	1	82
GNSW1905	838	122	24,8	1	91
GNSW2204	684	99	22,9	3	81
GNSW2215	612	89	23,4	0	86
SW17344	696	101	21,8	2	88
SG-S1508-19	788	114	23,2	0	81
DNKO221	764	111	23,2	6	86
LGWD19-3831-SA	518	75	22,2	5	108
LGWD19-35872-D	758	110	24,4	0	83
ST. Pallas	736	107	23,6	5	89

Feltet hadde 100 % overvintring. De største markedssortene presterte betydelig dårligere enn de andre sortene i forsøket.

Kommentarer til nye sorter, ved Jon Arne Dieseth i Graminor:

- **Lizzie** kommer fra samarbeidsforedlingen mellom Lantmannen og Graminor. Den har ikke det høyeste avlingspotensialet, men er svært vinterherdig. Det kan stemme med at den gjorde det best i forsøk på Nord-Østlandet og i forsøk hvor avlingsnivået var moderat. I forsøkene i Østfold og Vestfold, hvor avlingsnivået var høgt, var andre sorter relativt bedre. Sorten har en kvalitet som ser ut til å stemme bra med de siste signalene fra industrien.
- **Alomar**, som er en sort fra tyske Strube, står på den norske sortslista. Alomar er nok ikke av de mest vinterherdige, og den foretrekker nok også å bli sådd til normal tid. Men den kom seg likevel greit gjennom sesongen med akseptable relative avlinger i forhold til markedssortene. Sorten har en svært sterk bakekvalitet, og hvordan prissetting blir i et framtidig kvalitetsklassifiseringssystem, vil antakelig avgjøre sortens skjebne. Er det behov for høstheite med sterk glutenkvalitet, er Alomar et godt alternativ.

- **LG Nida** fra Limagrain sitt tyske foredlingsprogram, er også tatt opp på norsk sortliste. Den skuffa vel litt i denne forsøksserien. Antakelig er den ikke særlig robust med tanke på såtid, og de relative avlingene varierte mye fra felt til felt. Det er for tidlig å trekke noen konklusjoner for linja etter denne sesongen, og den er med videre i prøvinga enda en sesong. Linjas bakekvalitet er god.
- **KWS Ahoi og Sj N1123** har vært gjennom tre sesonger i i offisiell verdiprøving og vil bli vurdert for opptak på norsk sortliste i løpet av våren. KWS Ahoi er en sort fra tyske KWS. Det er allerede tatt inn litt såkorn av sorten til Norge. KWS Ahoi er en tidlig sort med middels vinterherdighet og avlingsnivå. Den er mottakelig for mjøldogg, stråsvak og ser lurvete og stygg ut. Likevel gir den ofte overraskende høge avlinger. Tidligheten tatt i betraktning gjorde den det overraskende bra også denne sesongen. Bakekvaliteten ser også ut til å være svært god.
- **Sj N1123 (Revolver)** fra danske Sejet overrasker med god vinterherdighet. Tidligere har det vi har fått fra de kanter vært svake greier. Sorten, som er relativt sein, har også gjort det svært bra i avling både ved høgt og lågt avlingsnivå. Antakelig som en følge av det høge avlingsnivået, har den hatt et forholdsvis lågt proteininnhold. Sortens glutenkvalitet er svært sterk. Det har vært mistanke om at den kan ha gluten av samme type som Ozon, som var vanskelig å bake av. Så det må undersøkes før sorten eventuelt markedsføres.
- **KWS Universum** har to sesonger i offisiell verdiprøving. Sorten er sein, omtrent som Magnifik, men har et betydelig høyere avlingspotensiale. Den ser ut til å være relativt vinterherdig. Den er tydeligvis svært robust da det gjelder såtid, ettersom den har gjort det relativt best i de seint sådde forsøkene hvor avlingsnivået var lågt. Også denne sorten ser ut til å ha god bakekvalitet.